

eHOKS

Webinaari ti 12.3.2019

opetusneuvos Seija Rasku,
opetus- ja kulttuuriministeriö

suunnittelija Paula Borkowski,
Opetushallitus

Opetus- ja
kulttuuri-
ministeriö

OPETUSHALLITUS
UTBILDNINGSTYRELSEN

eHOKSin tavoitteena on

- tukea henkilökohtaistamista ja HOKSien tekemistä
  - tiedon liikkuminen oppijan mukana, esim. keskeytyneiden opintojen jatkamisen tilanteessa
  - HOKS-tietojen saavutettavuus ja hyödyntäminen oppijan parhaaksi
- yhtenäistää henkilökohtaistamisen toimintamalleja ja tietosisältöjä
- tukea työpaikalla tapahtuvaa oppimista.

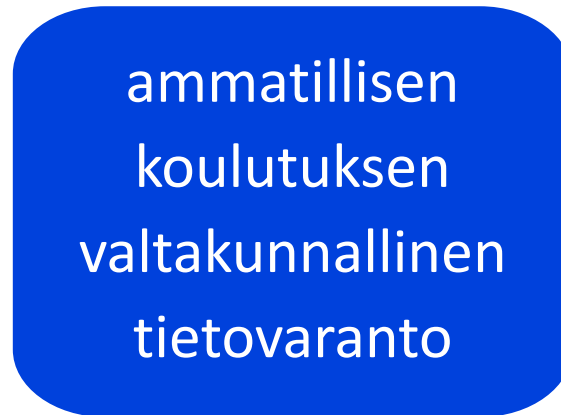
eHOKS on näkymä HOKS-tietoihin Opintopolussa

- Oppija näkee omat eHOKS-tietonsa ja voi jakaa niitä.
- Koulutuksen järjestäjä näkee omien opiskelijoidensa eHOKS-tiedot ja voi jakaa niitä työpaikan toimijalle.
- Työpaikan toimija näkee niiden opiskelijoiden tietoja, joiden vastuulliseksi työpaikkaohjaajaksi tai osaamisen arvioijaksi hänet on nimetty.

*Palvelun ensimmäisessä vaiheessa **tietoja voi katsella**, mutta ei syöttää tai muokata eHOKSissa.*

Tarkemmin eHOKSista

- Koostuu **valtakunnalliseen tietovarantoon siirrettävistä HOKS-tiedoista** ja tietojen katseluun ja hyödyntämiseen **tarkoitetuista käyttöliittymistä**.
- **HOKS laaditaan** ja siihen liittyvä tieto tuotetaan **koulutuksen järjestäjän omissa opintohallintojärjestelmissä**, josta valtakunnallisella tasolla tarvittavat tiedot siirretään tietovarantoon rajapintojen kautta.
- eHOKS-palvelu kokoaa opiskelijan HOKS-tietoja yhteen paikkaan ja tarjoaa mahdollisuuden katsella niitä Opintopolussa.
- Palvelussa on lisäksi osaamisen tavoitteisiin ja yksilöllisen opintopolun tukemiseen liittyvää yleistä tietoa helposti saatavilla yhdestä paikasta.

Henkilökohtaistaminen ja HOKSien tekeminen oppilaitoksissa.

HOKS-tiedot kirjataan opintohallintojärjestelmään.

Lainsäädännön määrittelemä tietosisältö ja oikeudet saada tietoja.

eHOKS-tietoja voi katsoa kirjautumisen kautta.

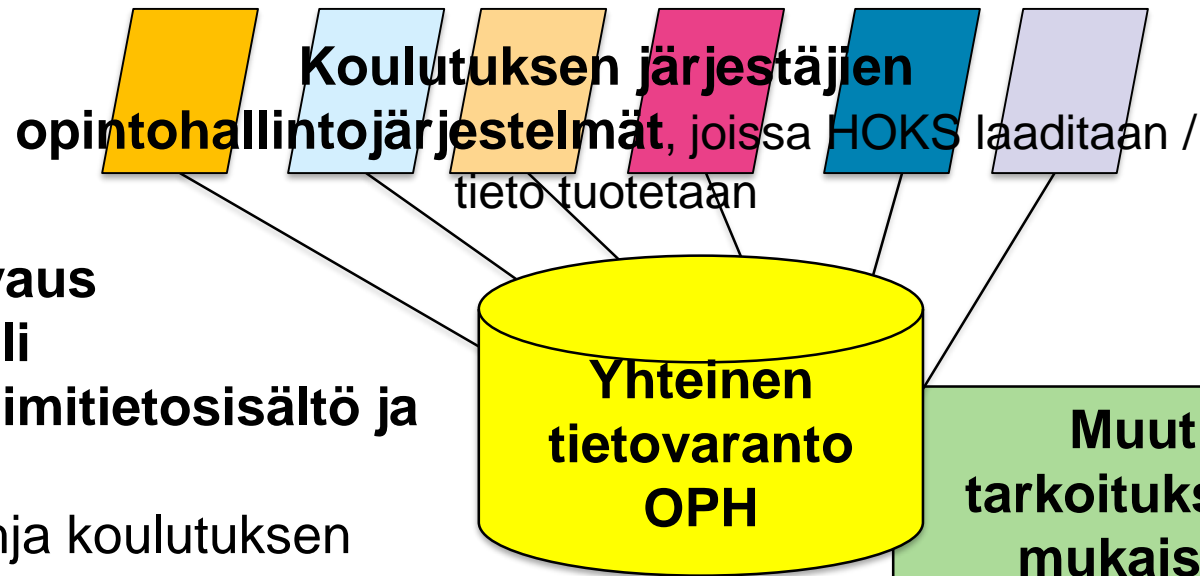
Miksi eHOKS? (1)

- Varmistaa tiedon hallinnan ja liikkumisen eri toimijoiden, tietovarantojen ja järjestelmien välillä niin, että tietosuoja turvataan.
- Sujuvoittaa HOKSin tekemistä, kun opiskelijoiden siirtymistä koulutuksen järjestäjältä toiselle tai keskeytyneiden opintojen jatkamista.
- Työpaikan toimijalla on yksi paikka katsoa opiskelijan tietoja riippumatta siitä, kenen koulutuksen järjestäjän opiskelijasta on kyse.
- Palvelun avulla koulutuksen järjestäjä voi nähdä
  - opiskelijoidensa aiemmat HOKSit (nähtävissä 5 vuoden ajan opintojen päättymisestä tai tutkinnon suorittamisesta)
  - samaan aikaan muilla koulutuksen järjestäjillä voimassa oleviin opiskeluoikeuksiin liittyvät HOKSit.

Miksi eHOKS? (2)

- Palvelun avulla koulutuksen järjestäjä voi antaa opiskelijan HOKS-tietoja työpaikan toimijoille.
- Opiskelija voi myös itse jakaa omia tietojaan haluamilleen tahoille esimerkiksi hakiessaan oppisopimus- tai koulutussopimustyöpaikkaa.
- Työpaikan toimijalla on yksi paikka katsoa opiskelijan tietoja riippumatta siitä, kenen koulutuksen järjestäjän opiskelijasta on kyse.

eHOKS

Prosessikuvaus Toimintamalli HOKSin minimitietosisältö ja käsitteistö

- Tuki ja pohja koulutuksen järjestäjän omien prosessien rakentamiseen
- Pohja opintohallintojärjestelmien ja eHOKSin kehittämiseen
- Yhtenäiset prosessit ja toimintatavat
- Tuki perehdyttämiseen

Tiedon siirto rajapintojen kautta

- Päällekkäinen työ vähenee.
- Tiedon luotettavuus paranee.
- Siirtymät sujuvoituvat.

Tietojen syöttömahdollisuus

- eHOKS-tietosisältö käytettävissä kaikkien opiskelijoiden osalta

Käyttöliittymät yhteiseen tietoon => tietojen katselu ja hyödyntäminen

- opiskelija
- koulutuksen järjestäjän toimijat
- työpaikan toimijat

Missä mennään?

- eHOKSin kehittämistyötä ohjaa **hankeryhmä** (toimikausi 20.9.2017 - 31.12.2019) ja digitaalisen palvelun kehittämisestä vastaa **projektiryhmä** (toimikausi 5.3. - 31.12.2019).
- Ensimmäisessä kehitysvaiheessa
  - luodaan edellytykset tietojen siirtämiseen koulutuksen järjestäjän järjestelmästä tietovarantoon
  - rakennetaan käyttöliittymät tietojen katseluun opiskelijalle, työpaikan toimijoille ja koulutuksen järjestäjän toimijoille.
- Eduskunta hyväksyi eHOKSin käyttöönoton mahdollistavat **lakimuutokset 7.3.2019** (HE 260/2018 vp).
- eHOKS-palvelun pilotointi on käynnistynyt.

eHOKSia koskevat lakimuutokset

- ammatillisen koulutuksen tietovarantoa laajennetaan
  - eHOKS-tiedot
  - muun ammatillisen koulutuksen tiedot
- tietojen luovutus
  - koulutuksen järjestäjälle
  - työpaikan toimijoille
  - suostumuksen perusteella
- eHOKS-tietojen säilytys tietovarannossa 5v.
- yhteisrekisterinpitäisyys ja vastuunjako tiedoista
- tiedonsaantioikeus HOKSista (Laki ammatillisesta koulutuksesta 531/2017)

eHOKSin tietosisältö (1)

- 1) **henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman hyväksymis- ja päivitysajankohdat**
- 2) suoritettava tutkinto tai valmentava koulutus taikka ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 8 §:ssä tarkoitettu muu ammatillinen koulutus, noudatettavat tutkinnon tai koulutuksen perusteet, mahdollinen suoritettava osaamisala sekä suoritettavat tutkinnon tai koulutuksen osat
- 3) tiedot niistä tutkinnon osista, yhteisten tutkinnon osien osa-alueista tai muista toimivaltaisen viranomaisen arvioimista ja todentamista opinnoista, jotka koulutuksen järjestäjä on sisällyttänyt osaksi opiskelijan tutkintoa osaamisen tunnustamisen perusteella
- 4) tiedot niistä tutkinnon osista, yhteisten tutkinnon osien osa-alueista tai muista toimivaltaisen viranomaisen arvioimista ja todentamista opinnoista, jotka koulutuksen järjestäjä on toimittanut nimeämilleen osaamisen arvioijille osaamisen tunnustamista varten
- 5) muu kuin 2 tai 3 kohtaan sisältyvä opiskelijan aiemmin hankkima ja osoittama osaaminen, joka liittyy suoritettavaan tutkintoon tai valmentavaan koulutukseen

eHOKSin tietosisältö (2)

- 6) mahdollinen ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 66 §:n mukainen ammattitaitovaatimuksista tai osaamistavoitteista poikkeaminen
- 7) tutkintokoulutuksen ja muun tarvittavan ammattitaidon hankkimisen tarve
- 8) merkintä koulutuksen toteuttamisen kannalta olennaisen seikan olemassaolosta**
- 9) opiskelijalle tarvittaessa järjestettävät ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 63 §:ssä tarkoitetut opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot
- 10) näyttöjen ajankohdat ja sisällöt, näyttöympäristöt sekä näytön järjestäjä, jos se on joku muu koulutuksen järjestäjä
- 11) vastaavat tiedot muusta osaamisen osoittamisesta sekä erityistä tukea saavan opiskelijan osalta ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 64 §:n 2 momentin mukainen osaamisen arvioinnin mukauttaminen ja yksilöllinen osaamisen arviointi
- 12) ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 54 §:ssä tarkoitetut osaamisen arvioijat
- 13) opiskelijalle laadittavaan **urasuunnitelmaan sisältyvä päämäärä.**

eHOKSin tietosisältö (3)

Jos opiskelija osallistuu tutkintokoulutukseen tai muuhun tarvittavan osaamisen hankkimiseen, tallennetaan edellä mainittujen tietojen lisäksi tutkintokoulutuksen tai muun tarvittavan osaamisen hankkimisen tavoitteet, sisällöt, opetus ja muut osaamisen hankkimisen tavat ja ajoittuminen **(HUOM. Ei erityinen tuki)**.

Jos opiskelijan osaamisen hankkiminen järjestetään työpaikalla käytännön työtehtävien yhteydessä oppisopimuskoulutuksena tai koulutussopimukseen perustuvana koulutuksena, tallennetaan lisäksi:

- 1) opiskelijan vastuullinen työpaikkaohjaaja ja koulutuksen järjestäjän nimeämä opettaja tai perustellusta syystä muu koulutuksen järjestäjän edustaja
- 2) työpaikkaohjaajan ja opettajan tai muun koulutuksen järjestäjän edustajan lisäksi oppisopimuskoulutusta hankkineen koulutuksen järjestäjän edustaja, jos tutkinto on järjestetty ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 §:n 1 momentissa tarkoitetun oppisopimuskoulutuksen perusteella

eHOKSin tietosisältö (4)

- 3) keskeiset työtehtävät työpaikalla tutkinnon perusteiden ja henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman mukaisen osaamisen hankkimiseksi
- 4) koulutussopimukseen perustuvassa koulutuksessa työpaikalla järjestettävän osaamisen hankkimisen ajoittuminen
- 5) oppisopimuskoulutuksessa osaamisen hankkimisen ajoittuminen koulutuksen järjestäjän osoittamissa muissa oppimisympäristöissä tapahtuvan osaamisen hankkimisen sekä työpaikalla järjestettävän osaamisen hankkimisen osalta.

Jos opiskelija on ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 109 a §:n 4 momentin nojalla antanut suostumuksensa HOKSia koskevien tietojen luovuttamiseen, **tieto suostumuksesta tallennetaan tietovarantoon.**

(Suostumuksen tallentaminen tietovarantoon edistää opiskelijan mahdollisuuksia hyödyntää tietoja henkilökohtaisiin tarkoituksiinsa tietoturvalisella tavalla.)

Yhteisrekisterinpitäjät ja vastuiden jako

- Tietovarannon **yhteisrekisterinpitäjiä** ovat koulutuksen ja opetuksen järjestäjät sekä Opetushallitus.
- Koulutuksen ja opetuksen järjestäjällä on velvollisuus tallentaa tietovarantoon valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 7 – 9 §:ssä tarkoitetut tiedot.
- **Opetushallitus vastaa** tietovarannon yleisestä toiminnasta sekä teknisestä käyttöyhteydestä tietojen tallentamista, käsittelyä ja luovutusta varten.
- **Opetuksen ja koulutuksen järjestäjät vastaavat** tallentamiensa tietojen luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen yleisen tietosuoja-asetuksen 5 artiklan 1 kohdan d alakohdassa tarkoitetusta täsmällisyydestä sekä 16 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta tietojen oikaisemiseen.
- **Opetushallitus vastaa** muista yleisessä tietosuoja-asetuksessa rekisterinpitäjälle säädetyistä velvollisuuksista.
- Jos opetuksen tai koulutuksen järjestäjän toiminta lakkaa eivätkä kyseisen rekisterinpitäjän tehtävät siirry toiselle oikeushenkilölle, kyseisten tietovarantoon tallennettujen tietojen osalta rekisterinpitäjänä toimii Opetushallitus.

Tietojen luovuttaminen tietovarannosta

Tietovarannosta tietoja voidaan luovuttaa:

- 1) viranomaiselle, jolla lain säännöksen tai laissa säädetyn tehtävänsä perusteella on oikeus saada tietovarantoon sisältyviä tietoja opetuksen tai koulutuksen järjestäjältä, salassa pidettäviä tietoja kuitenkin vain, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen laissa erikseen nimenomaisesti säädetään
- 2) **Työllisyysrahastolle** siltä osin kuin sillä on lain säännöksen perusteella oikeus saada tietovarantoon sisältyviä tietoja
- 3) **ammattillisen koulutuksen opiskelijan vastuulliselle työpaikkaohjaajalle tai osaamisen arvioijalle, siltä osin kuin tällä on lain säännöksen perusteella oikeus saada tietovarantoon sisältyviä tietoja**
- 4) sille, jolla henkilön 29 §:n 5 momentissa tarkoitetun suostumuksen perusteella on oikeus saada tietovarantoon sisältyviä tietoja
- 5) **sille, jolla henkilön ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 109 a §:n 4 momentissa tarkoitetun suostumuksen perusteella on oikeus saada tietovarantoon sisältyviä tietoja.**

Tietojensaantioikeus opiskelijan eHOKSista (1)

Uusi pykälä 109 a lakiin ammatillisesta koulutuksesta:

- **Koulutuksen järjestäjällä** on oikeus saada teknisen rajapinnan avulla tai muussa sähköisessä muodossa tiedot opiskelijansa HOKSeista.
- Tiedoilla tarkoitetaan valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain (884/2017) 9 §:n nojalla tietovarantoon tallennettuja HOKSeihin sisältyviä tietoja (= eHOKS-tietoja).
- **Vastuullisella työpaikkaohjaajalla** on oikeus saada teknisen rajapinnan avulla tai muussa sähköisessä muodossa tiedot opiskelijan HOKSista siltä osin, kuin tiedot koskevat sellaista oppisopimuskoulutusta tai koulutusopimukseen perustuvaa koulutusta, johon tämä on nimetty vastuulliseksi työpaikkaohjaajaksi.
- Jos opiskelijalla on useampi vastuullinen työpaikkaohjaaja, koskee työpaikkaohjaajan tiedonsaantioikeus vain tietoa, joka liittyy siihen tutkinnon tai koulutuksen osaan taikka niitä pienempään kokonaisuuteen, jossa työpaikkaohjaaja on vastuullinen.

Tietojensaantioikeus opiskelijan eHOKSista (2)

- **Työelämän edustajalla, joka toimii osaamisen arvioijana 53 §:ssä** tarkoitetussa osaamisen arvioinnissa, on oikeus saada teknisen rajapinnan avulla tai muussa sähköisessä muodossa tiedot opiskelijan HOKSista siltä osin kuin tiedot koskevat kyseistä osaamisen osoittamista näytössä.
- Henkilö, jonka HOKSia koskevia tietoja on tallennettu tietovarantoon, voi antaa yksilöidyn suostumuksensa tiedon luovuttamiseen viranomaiselle tai muulle taholle sekä peruuttaa antamansa suostumuksen.
- Tietoja luovutetaan henkilön antaman suostumuksen nojalla teknisen rajapinnan avulla tai muussa sähköisessä muodossa.
- Tietojen luovutuksesta vastaa **opiskeluvoimassaolon aikana suunnitelman laatinut koulutuksen järjestäjä ja opiskeluvoimassaolon päätyttyä Opetushallitus.**

Voimaantulo

- Tavoitteena on, että lakimuutokset tulevat voimaan 1.5.2019.
- Muun ammatillisen koulutuksen tiedot, jotka kohdentuvat 1.1. – 30.4.2019 väliselle ajalle, tallennetaan takautuvasti tietovarantoon viimeistään 1.7.2019.
- eHOKS-tiedot tallennetaan tietovarantoon **viimeistään** 1.7.2019.
  - Tiedot tallennetaan henkilöistä, jotka olivat koulutuksen järjestäjän opiskelijoina lain voimaantullessa (opiskeluoikeus voimassa).
  - Tiedot siirretään myös opiskelijoista, joiden opiskeluoikeus päättyy ennen 1.7.2019.

Mihin suunnataan?

- eHOKS-palvelua on tarkoitus kehittää edelleen käyttöönoton jälkeen saadun palautteen ja kehitysvaiheessa esitettyjen toiveiden perusteella.
  - Käyttöliittymissä oleellista helppokäyttöisyys ja saavutettavuus
  - Tärkeää vahva integrointi olemassa oleviin järjestelmiin (mm. ePerusteet, AMOSAA, Koski, opintohallintojärjestelmät)
  - Opiskelija- ja työelämäpalautteiden keräämisen helpottaminen
  - Keskeistä oppijan osallisuuden ja toimijuuden tukeminen

Tiedonsiirron pelisäännöt

- Koulutuksen järjestäjä, joka vastaa HOKS-tietojen hyväksymisestä, siirtää tiedot valtakunnalliseen tietovarantoon.
- eHOKSiin siirretään vain hyväksytyjä tietoja.
- Ensimmäisen kerran tiedot siirretään, kun HOKS on ensimmäisen kerran hyväksytty (ns. ”HOKSin luonti” eHOKS-palvelussa).
- Tietoja päivitetään ja täydennetään eHOKSiin sitä mukaa, kun tiedot muuttuvat tai tarkentuvat (siirto tietojen hyväksymisen jälkeen).
- Pyritään mahdollisimman kevyeen ja joustavaan ratkaisuun.
- Kaikkea eHOKS-tietoa ei tarvitse siirtää kerralla. Esim. ensin voi luoda HOKSin ja tuoda ”päätasoon tiedot”.

Opiskelija hankkii osaamista kahdelta koulutuksen järjestäjältä. Miten toimitaan eHOKSissa? (1)

- Ratkaisevaa se, onko kyse koulutuksen hankinnasta hankintasopimuksella.
- **Jos on hankintasopimus**, opiskelijalla on vain yksi tavoittelemaansa tutkintoon tai koulutukseen liittyvä HOKS eHOKS-palvelussa.
- Koulutusta hankkiva koulutuksen järjestäjä vastaa HOKSin hyväksymisestä ja siirtää kaikki tarvittavat tiedot eHOKSiin.
- eHOKSissa *molemmat koulutuksen järjestäjät näkevät opiskelijan kaikki eHOKS-tiedot.*

Opiskelija hankkii osaamista kahdelta koulutuksen järjestäjältä. Miten toimitaan eHOKSissa? (2)

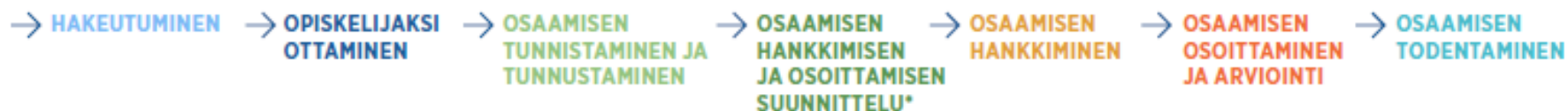
- **Jos ei ole hankintasopimusta**, opiskelijalla on HOKS kuhunkin tutkintoon tai koulutukseen, joihin hänellä on opiskeluoikeus.
- Kukin koulutuksen järjestäjä vastaa antamaansa opiskeluoikeuteen liittyvän HOKSin hyväksymisestä ja tietojen siirtämisestä eHOKSiin.
- Toisella koulutuksen järjestäjällä hankittua osaamista tunnustetaan ja tunnustetaan.
- eHOKSissa koulutuksen järjestäjät näkevät opiskelijan *kaikki* eHOKS-tiedot, eli myös toisen koulutuksen järjestäjän tuottamat tiedot.
- Tietoja voi hyödyntää esimerkiksi osaamisen tunnistamisen ja tunnustamisen apuna.

Mitä koulutuksen järjestäjä voi tehdä jo nyt?

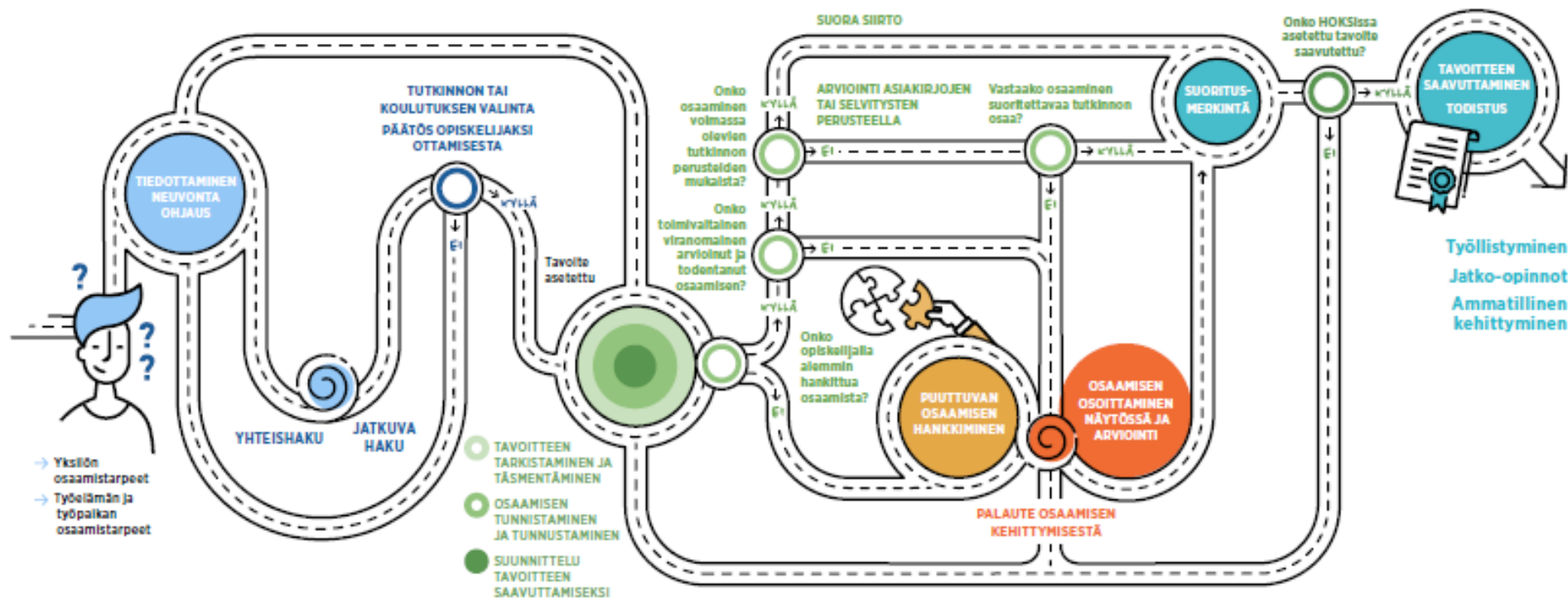
- Huolehtia siitä, että opiskelijoiden HOKS:it laaditaan lainsäädännön mukaisesti ja että HOKS:it sisältävät ammatillisesta koulutuksesta annetussa asetuksessa (673/2017, 9 §) edellytetyt tiedot.
- Huolehtia siitä, että myös HOKS:in hyväksymiseen ja opiskelijan suostumukseen liittyvät tiedot löytyvät opintohallintojärjestelmästä.
- Valmistautua yhdessä opintohallintojärjestelmien toimittajien kanssa siihen, että tiedonsiirto saadaan onnistumaan ilman käsityötä.
- Tutkailla minimitietosisältöä ja varmistaa, että niitä tietoja löytyy opintohallintojärjestelmästä.

HENKILÖKOHTAISTAMINEN

Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma = HOKS
(laadinta, hyväksyminen, seuranta, päivitykset, urasuunnittelu)
MITÄ, MITEN, MISSÄ, MILLOIN

* sopimukset työpaikalla järjestettävästä koulutuksesta

eHOKSin käyttöönoton tuki

- Opetus- ja kulttuuriministeriö ja Opetushallitus järjestävät webinaareja ja laativat materiaalia eHOKSin käyttöönoton tueksi.
- **Seuraava webinaari on tiistaina 16.4.2019 klo 11.30 - 13.00.** Webinaariin voi liittyä osoitteessa <https://connect.funet.fi/eperusteet/>.
- Webinaaritalenne julkaistaan eHOKSin wikisivustolla.
- Kevään 2019 aikana järjestetään myös avoimia demoja, joissa on mahdollista tutustua palvelun käyttöliittymänäkymiin.
- Avoimien demojen aikatauluista tiedotetaan eHOKSin wikissä.
- OPH:n asiakaspalveluun on tulossa eHOKSille oma asiakaspalveluosoite, jota kautta voi ottaa yhteyttä.

Lisätietoa henkilökohtaistamisesta ja eHOKSin kehittämisestä

- <https://minedu.fi/henkilokohtaistaminen> (OKM:n henkilökohtaistamista koskevat sivut)
- https://www.oph.fi/reformintuki/koulutuksen_jarjestaminen/henkilokohtaistaminen (OPH:n henkilökohtaistamista koskevat sivut)
- <https://www.oph.fi/kehittamishankkeet/ehoks> (OPH:n kehittämishankkeita esittelevät sivut)
- <https://confluence.csc.fi/display/OPHPALV/eHOKS-postituslistalle+liittyminen> (eHOKS-palvelun wiki-sivut)

**OPETUS- JA
KULTTUURI-
MINISTERIÖ**

UNDERVISNINGS-
OCH KULTUR-
MINISTERIET

MINISTRY OF
EDUCATION
AND CULTURE